

STORA - magazine

Vaart in het dossier van het laagactief afval?

De gemeente Dessel is bereid om het Belgisch laagradioactief en kortlevend afval definitief te bergen. Dat was de conclusie van de 76 Desselaars die lid waren van de vzw STOLA-Dessel. Zij hebben alle aspecten van zo'n berging bestudeerd en legden een heleboel voorwaarden vast. In januari 2005 nam de Desselse gemeenteraad de voorwaarden over die STOLA gesteld had.

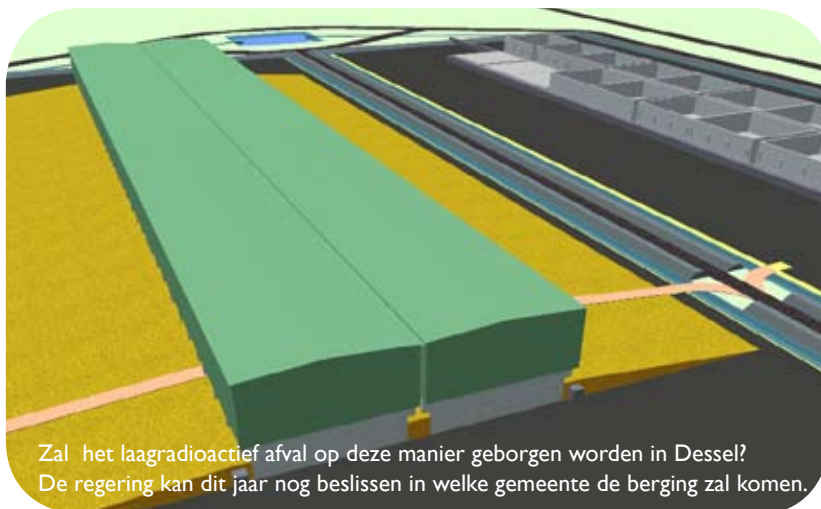
Onlangs is er wat vaart gekomen in het dossier: eind februari 2006 hebben de Waalse gemeenten Fleurus en Farciennes (bij Charleroi) beslist dat het afval niet bij hen geborgen kan worden. Nu zijn er dus nog twee gemeenten over die een bergingsproject uitgewerkt hebben met lokale voorwaarden: Dessel en Mol. Uiteindelijk beslist de

federale regering waar het afval geborgen zal worden.

NIRAS, de beheerder van het radioactief afval in België, maakt een afsluitend rapport op dat bedoeld is voor de regering. Dit rapport schetst de historiek van het dossier en de voorwaarden van STOLA-Dessel en MONA (Mol). Er wordt ook een aanzet gegeven

voor de stappen die verder gezet moeten worden.

Begin mei wordt dit rapport overhandigd aan de federale overheid. Op dat moment is het dossier dus helemaal rond. De regering heeft dan ook alle elementen in handen om een beslissing te nemen. Er is geen excuus om de beslissing nog langer uit te stellen.

Zal het laagradioactief afval op deze manier geborgen worden in Dessel? De regering kan dit jaar nog beslissen in welke gemeente de berging zal komen.

De ontmanteling van Belgonucleaire

De verwerking van MOX in een handschoenkast bij Belgonucleaire.

Na juli 2006 heeft Belgonucleaire in Dessel geen bestellingen meer voor MOX. En dus wordt de fabriek gesloten.

MOX is een brandstof die in kerncentrales gebruikt wordt om elektriciteit op te wekken. Belgonucleaire produceert al sinds 1973 deze MOX-brandstof. Het is een mengsel van uranium en plutonium. MOX is een soort van recyclageproduct, want het wordt gemaakt van de resten van brandstof die al eens in een kerncentrale gebruikt zijn.

Wanneer een nucleaire installatie niet langer gebruikt wordt, kan ze niet zomaar afgebroken worden. Ze moet 'ontmanteld' worden.

Ontmantelen betekent dat alle radioactief besmette materialen weggehaald worden. Dit gebeurt onder meer door een betonlaag van de muren, vloeren en plafonds af te schrapen. Hierna worden de gebouwen ontsmet en wordt alles nauwkeurig gecontroleerd. Als er nergens meer radioactiviteit te bespeuren is, kunnen de gebouwen afgebroken worden.

Vergunning

Om de fabriek te mogen ontmantelen, moet er een vergunning afgeleverd worden, met de vereisten op het vlak van veiligheid. Het is het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) dat instaat voor het verlenen van de vergunning.

Om deze ontmantelingsvergunning te krijgen, moet er een hele procedure doorlopen worden. Eerst en vooral moet Belgonucleaire een plan voor de ontmanteling van de fabriek indienen. Omdat de ontmanteling radioactief afval met zich mee zal brengen, moet ook de beheerder

van het radioactief afval in ons land, NIRAS, dit plan eerst goedkeuren.

Daarna heeft de Wetenschappelijke Raad van FANC, die bestaat uit 16 deskundigen, geruime tijd nodig om het dossier te behandelen en er tenslotte zijn advies over te geven.

Ook de gemeenten in een straal van 5 km rond de site en de bestendige deputatie van de provincie moeten hun advies uitbrengen.

Uiteindelijk moet de ontmantelingsvergunning bij Koninklijk Besluit verleend worden.

Omdat deze hele procedure doorlopen moet worden, is het

MOX-tabletten.

Met deze technieken moeten nucleaire installaties 'ontmanteld' worden (foto ontmanteling Eurochemic).

onduidelijk hoelang het precies zal duren om de vergunning af te leveren. Er wordt aangenomen dat dit 2 jaar in beslag zou kunnen nemen.

Eens de vergunning er is, kan een gespecialiseerde firma de fabriek van Belgonucleaire ontmantelen. Dit kan 3 tot 5 jaar duren, afhankelijk van de gebruikte methode. Door wie het bedrijf ontmanteld zal worden, is nog niet zeker. Er moet een lastenboek opgesteld worden. Het naburige Belgoprocess in Dessel heeft ervaring in het ontmantelen van nucleaire installaties, maar de mogelijkheid bestaat ook dat de opdracht naar een bedrijf uit het buitenland zal gaan. De beslissing hierover zal vallen in de tweede

helft van dit jaar. Het radioactief afval dat bij de ontmanteling ontstaat, moet vervoerd worden naar Belgoprocess, waar het tijdelijk opgeslagen wordt in speciale opslaggebouwen.

Financiën

Belgonucleaire heeft van bij haar opstart het nodige geld opzij gezet om de ontmanteling van de fabriek te betalen. Bij de vergunningsaanvraag moet het bedrijf uitvoerig aantonen hoe het de ontmanteling zal financieren.

STORA volgt de stand van zaken nauwkeurig op en zal toezien op volgende zaken:

- ☛ Voor de veiligheid van de Desselse bevolking en de omgeving, moet de ontmanteling gebeuren door ervaren personeel. STORA meent ook dat het aangewezen is dat er zoveel mogelijk gebruik gemaakt wordt van de kennis en de ervaring van mensen en bedrijven uit de streek.
- ☛ Tijdens het verloop van de ontmantelingsklus moet er permanent gecontroleerd worden of alles in de meest veilige omstandigheden gebeurt.
- ☛ STORA en het gemeentebestuur willen betrokken worden bij het verdere verloop en willen de Desselaars regelmatig informeren.

De voorzitter van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC) werd uitgenodigd in de Raad van Bestuur van STORA op 3 april 2006. In dit gesprek heeft STORA de Desselse bekommernissen duidelijk gemaakt.

Boringen in de Boomse Kleilaag

Al jarenlang voeren SCK en NIRAS onderzoek naar de mogelijkheden om radioactief afval in de toekomst te bergen in een ondergrondse kleilaag.

De zogenaamde 'Boomse Klei' loopt onder heel de Kempen en komt in Boom aan de oppervlakte. Deze Boomse Klei zit onder de nucleaire zone van Mol-Dessel-Geel tussen 200 en 300 meter diepte.

Radioactief afval zou in een kleilaag geborgen kunnen worden omdat het grondwater in klei bijna niet beweegt (1 cm per 100 jaar). Als er dus na verloop van tijd radioactieve stoffen uit het radioactief afval vrijkomen, zullen deze zich ook maar heel traag verspreiden. Daarom is het belangrijk om een juist beeld te krijgen van hoe de kleilaag precies loopt, hoe dik ze is,

hoe het grondwater beweegt...

Om dit allemaal te ontdekken, moet de ondergrond onderzocht worden. En dat gebeurt onder andere door boringen.

Om de grondwater-huishouding grondig in kaart te kunnen brengen is het nodig om informatie te verkrijgen over een groot gebied. Op basis hiervan kunnen de gegevens over de nucleaire zone later meer uitgediept worden. Om na te gaan of de eigenschappen van de kleilaag overal gelijkaardig zijn, worden er ook op plaatsen ver van de nucleaire zone onderzoeken uitgevoerd. Zo heeft men in december 2005-januari 2006 in Herenthout en in Essen boringen uitgevoerd.

Bij deze boringen werd er door de zandlaag geboord, die zich boven de Boomse Klei bevindt. Daarna werden er stalen genomen van de hele

kleilaag en werden er peilbuizen geplaatst tot op 500 meter diepte om de hoogte van het grondwater te meten.

De werkgroep radioactief afval van STORA bracht een bezoek aan de boring die

NIRAS in Essen (in het noorden van de provincie Antwerpen) liet uitvoeren.

wedstrijd HOE GOED KENT U STORA?

Geef uw antwoord op deze eenvoudige vraag door aan STORA en win een waardebon van 25 euro!

Vraag: Hoe diep zit de ondergrondse kleilaag in Dessel?

(het antwoord vindt u in dit magazine)

Om meer te weten te komen over de ondergrondse kleilaag, boort men tot 500 meter diep.